

په يښك

"ئاوه ژوو"، په نجا و سيپه مين په رتوك و سيپه مين رومانى ماموستا سه دره دینه چاپ ده كړيت، پیت به پیت، پر به پیست، به مهبه ستی هر حهوت پیته كهی (گه نده ژه) هاتووه، دواى "شه خه لى داربه پروو ۲۰۰۴" و "ژوانى ژینگه ۲۰۰۶" دیت، كه به ده گمهن له بازاردا دیتران و چاپیش نه کرانه وه، به لام نووسه رانى لیزان له گوڤاره كانى رامن و كاروان و نووسه رى نویدا، به باشى دهرباره يان نووسى.

هرچه نده بابه تى ناوه روكى هر سى رومانه كهی له يهك نزيك نين، به دیدى من ده كړيت بلیين له هرسيكياندا ريچكه يه كى تاييه ت به خوى گرتووه، دهنگ و رهنگيكي ناباو، شه قلیكي جودا و شپواز و شپوه زارتيكي جياوازی داخمه كرده وه. هزرى چه له ننگ و خه يالى شهنگ و شلكى دياره. بير پوخت و ناوه روك ناياب و خامه به برياره. بابه تى بايه خدار ده كاته ده سته كلا و له هيرى خويدا به پل راستى (تكه) كان هه لده گريت. شوخترين تاييه تمه ندى، كه له رومانه كانيدا به ناشكرا ده بيندريت، زمانى كى تا بلیي پوخت و په تى و پاراوه، له ره وانبيژيى و جوانكاريشدا وه ستايه كى هوشياره. له په يوه سته كردنى دويى و نه مپو و به يانيدا كارامه و به كاره، ناگادارى زانستى سه رده م و فولكلور و ديروك و شوينه واره. رهنگه بليم: كونه حهز و ئيستا كارا و دوور روان و گه شيبينه پترله گوین بيت. ده ستره نگينى كى به سته رى بيروكه و پاژ و سيله كانى رومانه كانيه تى، هر سى رومانيشى پراوپرن له بابه تى زانيارى مرؤيى و په يقى نه سته ق، وشه ي دوو ديو، رسته ي سى سوو، په ره گرافى چوار چاو، ويراى ناخينى نيوان ديپه كان به ناوكارى توكمه، وه شاندى گورزى ره خنه ي تفت و تونى راسته وخو و ناراسته وخويان به روونى پيوه ده بريسيكته وه. بو چيژى مه زه دارى تاييه تى كور تپرى و دريژدادرى ده كاته خو شاوى سركه ي ترشه هه نارى روژ و دوشاوى تريى ره زى كونه سالى قه دپال. كه نووسه ريك يهك دوو به ره همى ناوبراو بخويئته وه، به ره همه كانى ديكه ي به بى ناو ده ناسيته وه.

بە دىدى من، مامۇستا ئاگادارى ھونەرى چىنىنى رۆمانە. لە بەيەكەۋە شىيلانى ھىزىر و سۆز، لە ئاۋىتەكردنى ئەندىشە و راستەقىنەدا لىزانە. ھەر بەشىكى رۆمانەكانى چىرۆكىكى سەربەخۆيە، كەچى تەۋاۋ كەرى يەكدىشەن. ھەرچەندە ئەۋ خۆى پشودرىژ دەردەخات، بەلام ناۋە ناۋە خۆشپەۋى و بەلەزى و ھەلچونى پىۋە دىيارە. ھەرچۆنىتك بىت! زۆرىنەى نەھامەتى و گەرمەكىشە و ساردە دەردەكانى كۆمەلگەى خۆمان و بىرپىكى جىھانىش لە بەرھەمەكانىدا رەنگدەداتەۋە. ناۋى كارەكتەرەكانىشى بە سەلىقەيەكى كەم وىنە ھەلبىزاردوۋە.

بە ھىزى من ئەۋەى پتر خۆشى بەخشە لەم نووسىنەيدا، بىنىنى سىنارىيۇ كۆمىدى تراژىدىيى، يا تراژىدىيەكى كۆمىدىيە. زۆرتىش لە فىلمى بىندراۋ دەكات. ۋادەزائم ئەمەيانى لە بوارەكانى كۆمەلئاسى و دەروونزانى و پاراسايكۆلۇژى و ئابورى و ھۆشيارى گىشتى، دۆزىنەۋە و نۆژەنكرنەۋەى زاراۋەى رەسەندا گەلپك بالا بلىندترە، بە كوردىيەكەى خۆمان:

"دانسقىيەكى گەۋھەرىن، خەنجەرىكى جەۋھەردارى نەترس، كەشتىيەكى گىشتگرترە"

ئەۋەش بىخەينەۋە بەرچاۋ كە لە پەرتوۋكى "بەركوتىكى مەتەلى فۆلكلۇرى كوردى" دا سەرچاۋەيەكى ناياىبى خىستۆتە پەرتوۋكەخانەى كوردىيەۋە. "مرۆقاۋ" ىشى لە بابەتى پەخشانى كوردىدا درەۋشاۋەيە، وىراى پەرتوۋكى "ھونەرى يادەۋەرىي تۆماركردن"، ((ھونەرى رۆمان نووسىن)). ((ھونەرى نووسىنى چىرۆكى مىندالان)) ى لە گۆقارى رامان بە زىجىرە، چەندىن دەق و پەيجۆرى^۱ فۆلكلۇرى، لە گۆقارى ئاسۆى فۆلكلۇردا بلاۋكراۋەتەۋە. لە چاپكردنى بابەتە زانستىيەكانىشدا بە زمانەكانى كوردى و عەرەبى "دەرد و نەخۆشىيەكانى روۋەك"، "ھەنگ بەخىۋكردن"... لە دەيان سەرچاۋەى دىكەى ئەكادىمىدا، پىشەنگە. دەستخۆشى لە كاك سەدرەدىن دەكەين بۆ ئەم بەرھەمە بەپىزەى، خوازىارىن ئەمەيان دواين بەرھەمى نەبىت. لە كارە پىشەنگەكانى، لە رەۋانپىژى و رۆشنىكارىدا ھەمىشە كارا و بەكار بىت. لە يەكتاى بىھاۋاتايىش دەپارىيەنەۋە تەندروست و تەمەندرىژى بكات.

پ. د. عومەر پەتى

۱۲ / ۱۲ / ۲۰۱۲ - ھەۋلىپر

---

۱ - پەيجۆرى: تۆژىنەۋە، لىكۆلىنەۋە.